

Till

Polismyndigheten i Stockholms län
106 75 Stockholm

Kopia

Riksenheten mot korruption
Överåklagare Gunnar Stetler
Box 22553
104 22 Stockholm

Stockholm 9 september 2010

Polisanmälan

Vi polisanmäler härmed Saab AB, organisationsnummer 556036-0793.

Orsak till anmälan

Misstankar om mutbrott (bestickning) i anslutning till försäljningen av 28 stycken Jas 39 Gripen till Sydafrika 1999 samt i de motköp (offsets) som var kopplade till affären.

Bakgrund

En rad polisutredningar har inletts för att utreda misstankarna om mut- och korruptionsbrott i anknytning till att Saab och BAE sålde 28 stycken Jas 39 Gripen till Sydafrika. Bland annat har brittiska SFO (Serious Fraud Office), den svenska riksåklagaren mot korruption och Sydafrikanska antikorrupsionsorganet the Scorpions utrett misstankar. Dessutom har den Sydafrikanska riksrevisorn funnit att upphandlingen av stridsflygplanen manipulerades till förmån för de svenska flygplanen.

Ingen av dessa utredningar har dock slutförts på ett tillfredsställande sätt. I Sydafrika har polisens och riksrevisorns arbete stoppats eller försvårats efter ingripande från politiker. I Storbritannien lades förundersökningen ned efter en uppmärksam uppgörelse mellan BAE, den brittiska staten och den amerikanska staten, där BAE lyckades köpa sig fria från en rättegång genom att betala ett rekordstort skadestånd på 3,7 miljarder kronor till Storbritannien och USA.

I Sverige lades förundersökningen ned våren 2009 trots att den ansvarige åklagaren misstänkte att brott hade begåtts. En granskning från JK i år konstaterade att åklagaren inte hade beviljats tillräckligt med resurser för att genomföra denna stora utredning.

Grund för polisanmälan

Nya uppgifter som presenteras i boken "Mutor, makt och bistånd – Jas och Sydafrikaaffären" pekar på att misstänkta betalningar har gått från Saabs dotterbolag Sanip till en affärsman vid namn Fana Hlongwane. Hlongwane har nära kontakter i den Sydafrikanska politiska ledningen och var vid affärens genomförande rådgivare till försvarsministern. Hlongwane har också varit styrelseledamot och vd för det sydafrikanska krigsmaterieförtaget Denel som har varit inblandad i motköpen.

Betalningarna till Hlongwane har gjorts så sent som 2006 och är därför inte preskriberade enligt svensk lag.

Den svenska åklagaren, Christer van der Kwast, lade enligt egna uppgifter ned begränsade resurser på att utreda de misstänkta mutorna i Sydafrikaaffären. Orsaken var att han förlitade sig på den brittiska polisens utredning och att han samtidigt drev flera andra stora utredningar som krävde resurser.

Eftersom den brittiska utredningen nu är nedlagd har de misstänkta brotten inte grundligt utretts i Sverige. Med tanke på de nya bevis som har framkommit anser vi att den svenska förundersökningen nu måste återupptas.

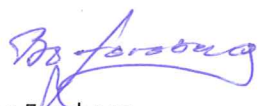
Under den korta period som den svenska åklagaren granskade brottsmisstankarna i Sydafrika pågick även utredningar mot misstänkta mutbrott vid uthyrning av Gripenplan till Ungern och till Tjeckien. Till sitt förfogande hade åklagaren en polisman och en ekonom på halvtid.

Vi menar att åklagaren inte har beviljats tillräckliga resurser för att på ett seriöst sätt kunna utreda dessa komplicerade brottsmisstankar. Dessutom saknade den tillgängliga personalen nödvändig kompetens för att klara detta svåra mål. Till exempel saknades personal som kunde analysera data från beslagtagna datorer. Det är därför av yttersta vikt att dessa brottsmisstankar ordentligt utreds och prövas.

Dag som ovan.

Anna Ek
Ordförande Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen

Bo Forsberg
Generalsekreterare Diakonia

Elisabeth Lundgren
Generalsekreterare Kristna Fredsrörelsen

Personer som bör förhöras:

Marcus Wallenberg, styrelseordförande för Saab.

Erik Belfrage, styrelseledamot i Saab sedan 1991.

George Rose, styrelseledamot i Saab sedan 1998.

Conny Holm, styrelseledamot i Saab sedan 1995.

Per Erlandson. Sekreterare i Saabs styrelse. Var också Saabs chefsjurist fram till 2004. Erlandsson har suttit i diverse bolagsstyrelser som har gjort betalningar till Fana Hlongwane.

Anders Frisé och Bob Kemp som har chefsbefattningar på Gripen international.

Lars-Göran Fasth. Var marknadschef för Gripen mellan 1998 och 2001. Nu pensionerad.

Åke Svensson. Avgående vd för Saab AB.

Fana Hlongwane, affärsman i Sydafrika.

Ledningen för BAE Systems från 1997.

Personal från det nu nedlagda Scorpions i Sydafrika.

Personal på inflytelserika positioner på det nu vilande bolaget Sanip i Sydafrika (helägt av Saab). Bland andra Linden Birns som tidigare har varit företagets kommunikationschef.

Bengt Halse, vd för Saab vid tiden affären genomfördes samt tidigare styrelseordförande i de Sydafrikanska försvarsmaterialföretaget Denel. Nu pensionerad.

Jan Närlinge, vice vd för Saab vid tiden för affären och ansvarig för offsetavtalen.

Magnus Karlberg, Saabs platschef i Sydafrika vid tiden för affären.

Johan Lehander. Vd för Gripen International AB som är Saabs helägda dotterbolag som sålde Gripen till Sydafrika.

Källor:

”Boken Mutor, makt och bistånd – Jas och Sydafrikaffären”. Av Nils Resare. Utgiven 2010 på Natur och Kultur.

Utredningsmaterial från SFO (Serious Fraud Office) som tillhörde Christer van der Kwasts nedlagda utredning.

Utredningsmaterial från Sydafrikansk polis, bland andra the Scorpions, som tillhörde Christer van der Kwasts nedlagda utredning.

Utlåtande från Justitiekanslern 2010-04-28 om bristande resurser i Jas-utredningen.

TV reportage från Uppdrag Granskning "Jas de hemliga avtalen" sända: 20/2 2007, 27/2 2007, 5/6 2007, 10/6 2007.